

การศึกษาปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทย

สำหรับนิสิตต่างชาติ สถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19*

A STUDY OF DECISION-MAKING FACTORS OF INTERNATIONALS STUDENTS TO STUDY IN THAI UNIVERSITIES DURING THE COVID-19 PANDEMIC

เบญจพร กิตติภาดากุล, พร้อมพิไล บัวสุวรรณ,

วรรณวิศา สีนุสรณ์ คล้ายจำแลง

Benchaporn Kittipadaku, Prompilai Buasuwan,

Wanwisa Suebnusorn Klaijumlang

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Kasetsart University

Corresponding Author E-mail: iscbpk@ku.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทย และ 2. เปรียบเทียบปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จำแนกตามกลุ่มประเทศและประเภทของนิสิตต่างชาติรูปแบบการศึกษาโดยการศึกษาเอกสารการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษานานาชาติ 5 คน และสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตต่างชาติ 400 คนจาก 35 ประเทศ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษา ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา ได้แก่ การเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุด รองลงมาคือเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก หลักสูตร ค่าใช้จ่าย ชื่อเสียงอันดับมหาวิทยาลัย อาจารย์ที่ปรึกษา อาชีพในอนาคต ประเทศ เครือข่าย และห้องปฏิบัติการ 2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การแพร่ระบาด COVID-19 สุขภาพและความปลอดภัย นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบจากนิสิต 3 กลุ่มประเทศ (เอเชีย ยุโรป และแอฟริกา) และประเภทนิสิตต่างชาติ (นิสิตเต็มเวลา และนิสิตแลกเปลี่ยนระยะสั้น) พบว่า นิสิตจาก 3 กลุ่มประเทศให้ความสำคัญปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$)

คำสำคัญ: ปัจจัยการตัดสินใจ; การศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา; นิสิตต่างชาติ; COVID-19

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To study the factors affecting decision to study at universities in Thailand and 2. To compare the factors affecting decision to study at universities in Thailand among international students during the COVID-19 pandemic, categorized by country group and type of international students, study format by document study. In-depth interviews with 5 international education experts and data survey using questionnaires with samples of 400 international students from 35 countries. Statistics used in data analysis included frequencies, percentages, averages, and comparison of data from analysis. Variance (ANOVA).

The results revealed various factors that had some significance on the international students' decision making: 1. University Factors related to Teaching and Learning was the most important factor. Other considerations (in ranked order of significance) were: technology and facilities, program and curriculum, costs, university's reputation, advisor, future career expectation, appeal of the host country, networking potential, and research laboratory. 2. Environment Factors related to the COVID-19 pandemic situation, health and safety. The comparative analysis results of three groups of three zones of countries (Asia, Europe and Africa) and two types of international students (full-time students and short-term exchange students), indicated that the importance of University Factors and Environment Factors differed with statistically significant level ($p < 0.01$).

Keywords: Decision Making Factors; Study in Higher Education; International Students; COVID-19

บทนำ

รัฐบาลไทยมีการผลักดันนโยบายด้านอุดมศึกษาของประเทศ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยไทยสู่ความเป็นสากล (Internationalization : IZN) อย่างต่อเนื่องและสนับสนุนการสร้างความเป็นสากลทั่วทั้งสถาบันเกิดได้ในสถาบัน (Internationalization at Home: IaH) ให้มากยิ่งขึ้น (สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ, 2563) ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาไทยได้เรียนรู้ความแตกต่างและความหลากหลายด้านวัฒนธรรม เชื้อชาติ และภาษา โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางไปต่างประเทศ และเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติได้มีกิจกรรมร่วมกัน เกิดบรรยากาศความเป็นนานาชาติในการเรียนรู้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันระหว่างเชื้อชาติซึ่งเป็นกระบวนการเกิดความเป็นสากลในสถาบันการศึกษาได้รวดเร็ว (Knight, 2003) ซึ่งหากสถาบัน

โตมีบรรยากาศความเป็นนานาชาติมากและหลากหลายจะทำให้เป็นสิ่งจูงใจให้นิสิตต่างชาติเข้ามาศึกษามากขึ้น อย่างไรก็ตามการตัดสินใจในการศึกษาต่อต่างประเทศไม่ใช่เรื่องง่ายมีความซับซ้อน ขึ้นอยู่กับเหตุผลประกอบหลายประการ เนื่องจากการพิจารณาทางเลือกทางใดทางหนึ่งหรือพิจารณาเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่สามารถมอบหมายให้บุคคลอื่นตัดสินใจแทนได้ ซึ่งก่อนการตัดสินใจหลักขั้นสุดท้าย อาจมีการตัดสินใจอยู่หลายครั้งก่อนหน้านั้น (Godfrey & Mahoney, 2014) โดยการตัดสินใจที่ดีที่สุดคือการใช้การตัดสินใจเชิงวิเคราะห์เหตุผลและพิจารณาข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมดและหาทางเลือกที่เป็นไปได้ (Heizer & Rander, 2006)

หลังจากองค์การอนามัยโลกได้ประกาศว่าเกิดโรคระบาดใหญ่โควิด-19 ขึ้นเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563 เป็นต้นมา พบว่าจำนวนนิสิตต่างชาติที่เข้ามาศึกษาต่อมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในประเทศไทย ระหว่างการแพร่ระบาด COVID-19 มีจำนวนลดน้อยลงในระดับประเทศและระดับสถาบันการศึกษาอย่างเห็นได้ชัด จากข้อมูลจำนวนนักศึกษาต่างชาติที่เข้าใหม่สถิติย้อนหลังของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2564) พบว่าจำนวนนิสิตต่างชาติเข้าใหม่ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในประเทศไทย ปีการศึกษา 2562 มีจำนวน 6,316 คน (ข้อมูล ณ มิถุนายน 2563) และในปีการศึกษา 2563 (ข้อมูล ณ กันยายน 2564) มีจำนวน 5,530 คน ซึ่งจำนวนนิสิตต่างชาติลดลงจากปีการศึกษา 2562 ถึงร้อยละ 12.5

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในประเทศไทยของนิสิตต่างชาติ เนื่องจากในอนาคตโลกอาจยังต้องเผชิญกับวิกฤตโควิด 2019 หรือปรากฏการณ์ที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งข้อค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการเตรียมความพร้อมในการวางแผนของมหาวิทยาลัย เพื่อตอบสนองและสนับสนุนนิสิตต่างชาติได้ถูกทางอย่างรวดเร็ว และทันสถานการณ์เพื่อความอยู่รอดในวิกฤตที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและวิกฤตอื่นในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยสำหรับนิสิตต่างชาติ ในสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยสำหรับนิสิตต่างชาติ ในสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 จำแนกตามกลุ่มประเทศ และจำแนกตามประเภทของนิสิตต่างชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) และวิธีการเชิงสำรวจ (Survey Method)

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตต่างชาติ ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ประจำปีการศึกษา 2564

2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษานานาชาติเกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยสำหรับนิสิตต่างชาติ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่เกิดในสถานการณ์จริงปัจจุบัน ใช้วิธีการเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจงที่มีคุณสมบัติด้านนานาชาติและด้านต่างประเทศเป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทั้งผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้บริหารนโยบายระดับกระทรวง จำนวน 5 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 วิธีการเชิงสำรวจ (Survey Method) โดยใช้แบบสอบถาม

3.2 ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ระหว่างการสัมภาษณ์มีการทำ Member Checking โดยสรุปประเด็นเป็นระยะเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องในการสรุปตีความข้อมูลของผู้วิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ในเชิงการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

5.2 วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการประมวลผล แยกแยะแจกแจง ทั้งแนวคิดความคิดเห็นและนำมาสังเคราะห์ สรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องและนำผลที่ได้มาสังเคราะห์ร่วมกับเอกสารงานวิจัยจัดหมวดหมู่ของประเด็นที่สอดคล้องกันและตั้งปัจจัยที่มีค่าความถี่มากกว่า 2 และนำมาสรุปเป็นองค์ความรู้ของปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยสำหรับนิสิตต่างชาติ สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยสำหรับนิสิตต่างชาติ สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19: ผลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษานานาชาติและการศึกษาเอกสาร

ตารางที่ 1 สรุปจำนวนเอกสารอ้างอิงและจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่กล่าวถึงปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยสำหรับนิสิตต่างชาติ สถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 ในแต่ละหัวข้อ จากเอกสารงานวิจัยและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระหว่างเกิด วิกฤติ COVID-19	งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการศึกษานานาชาติ	รวม
1. การเรียนการสอน	7	4	11
2. เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก	4	3	7
3. การแพร่ระบาด COVID-19	0	5	5
4. สุขภาพและความปลอดภัย	3	2	5
5. หลักสูตร	2	2	4
6. ค่าใช้จ่ายค่าเรียนค่าครองชีพ	1	3	4
7. ชื่อเสียงอันดับมหาวิทยาลัย	1	2	3
8. อาจารย์ที่ปรึกษา	2	1	3
9. อาชีพในอนาคต	2	1	3
10. ประเทศ	2	0	2
11. เครือข่าย	1	1	2
12. ห้องปฏิบัติการ	2	0	2

หลังจากสรุปผลปัจจัยจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและเอกสารงานวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจึงนำปัจจัย 12 ปัจจัยสำคัญ มาจัดหมวดหมู่ปัจจัยให้เป็น 2 ปัจจัยหลัก ดังนี้

1. ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา เช่น การเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุด รองลงมาคือปัจจัยด้านเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก หลักสูตร ค่าใช้จ่าย ชื่อเสียงอันดับมหาวิทยาลัย อาจารย์ที่ปรึกษา อาชีพในอนาคต ประเทศ เครือข่าย และห้องปฏิบัติการ

2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม เช่น การแพร่ระบาด COVID-19 รวมถึง สุขภาพและความปลอดภัย เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดในด้านสภาพแวดล้อม

2. เปรียบเทียบปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยสำหรับนิสิตต่างชาติ สถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 จำแนกตามกลุ่มประเทศ และจำแนกตามประเภθνิสิตต่างชาติ ผลจากข้อมูลแบบสำรวจจากผู้เรียน

ผลการสำรวจแบบสอบถามกับนิสิตต่างชาติ จำนวน 400 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนิสิตต่างชาติเพศชายมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.25 และ 42.75 ตามลำดับโดยเป็นนิสิตต่างชาติจากคณะวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด รองลงมาเป็นคณะเกษตรและคณะมนุษยศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 22.00, 17.25 และ 14.25 ตามลำดับ และผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนิสิตต่างชาติระดับปริญญาตรีมากที่สุด รองลงมาเป็นนิสิตต่างชาติระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 46.25, 38.50 และ 14.50 ตามลำดับ ผลการวิจัย พบว่า นิสิตต่างชาติที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามรู้จักมหาวิทยาลัยไทยครั้งแรกจากอาจารย์ที่ปรึกษาหรือเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยของนิสิตเองในต่างประเทศมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.00 รองลงมา คือจากค้นหาข้อมูลออนไลน์ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 21.50 และรู้จัก

จากเพื่อนหรือครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 19.75 นอกจากนี้ นิสิตต่างชาติรู้จักผ่านบริษัทตัวแทน ประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาในต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 15.00

จากนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 400 ตัวอย่าง มาวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยแบ่งออกเป็น 1. กลุ่มประเทศของนิสิตต่างชาติ แบ่งเป็น 3 กลุ่มประเทศ คือ กลุ่มประเทศเอเชีย คิดเป็นร้อยละ 69 กลุ่มประเทศยุโรป เป็นร้อยละ 27.75 และกลุ่มประเทศแอฟริกา เป็นร้อยละ 3.25 และ 2. ประเภทนิสิตต่างชาติ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือนิสิตเต็มเวลา เป็นร้อยละ 58.75 และนิสิตแลกเปลี่ยนระยะสั้น เป็นร้อยละ 41.25

เมื่อพิจารณาการให้ความสำคัญปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาเพื่อเข้าศึกษาต่อและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของนิสิตจาก 3 กลุ่มประเทศ (เอเชีย แอฟริกา และยุโรป) แล้วนำมาวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วย LSD ของการให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม เพื่อศึกษาต่อของนิสิตจาก 3 กลุ่มประเทศ

นิสิตจากกลุ่มประเทศ	การให้ความสำคัญปัจจัย					
	ด้านสถาบันการศึกษา			ด้านสภาพแวดล้อม		
	Mean		S.D.	Mean	S.D.	
เอเชีย	4.23	a	0.59	4.23	a	0.59
แอฟริกา	4.18	a	0.50	4.10	ab	0.65
ยุโรป	3.84	b	0.63	3.96	b	0.66

หมายเหตุ ถ้ามีตัวอักษรที่เหมือนกัน แสดงว่าค่าเปรียบเทียบไม่แตกต่างกัน

จากตารางที่ 2 พบว่า 1. นิสิตต่างชาติจาก 3 กลุ่มประเทศให้ความสำคัญปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) โดยนิสิตจากกลุ่มประเทศเอเชีย (Mean=4.23, S.D.=0.59) และนิสิตจากกลุ่มประเทศแอฟริกา (Mean=4.18, S.D.=0.50) ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสถาบันศึกษามากกว่ากลุ่มประเทศยุโรป (Mean=3.84, S.D.=0.63) แต่นิสิตจากกลุ่มประเทศแอฟริกาก็กับกลุ่มประเทศเอเชียให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาไม่แตกต่างกัน 2. นิสิตต่างชาติจาก 3 กลุ่มประเทศให้ความสำคัญปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) โดยนิสิตจากกลุ่มประเทศเอเชีย (Mean=4.23, S.D.=0.59) และกลุ่มประเทศแอฟริกา Mean=4.10, S.D.=0.65) ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมไม่ต่างกัน และนิสิตจากกลุ่มประเทศแอฟริกา (Mean=4.10, S.D.=0.65) กับกลุ่มประเทศยุโรป (Mean=3.98, S.D.=0.66) ให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมไม่ต่างกัน ส่วนนิสิตจากกลุ่มประเทศเอเชียกับกลุ่มประเทศยุโรปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยนิสิตกลุ่มประเทศเอเชียให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านิสิตจากกลุ่มประเทศยุโรป

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาการให้ความสำคัญปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อของนิสิต 2 ประเภท (นิสิตเต็มเวลาและนิสิตแลกเปลี่ยนระยะสั้น) แล้วนำมาวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วย LSD ของการให้ความสำคัญปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาและด้านสภาพแวดล้อม เพื่อศึกษาต่อของนิสิตต่างชาติ 2 ประเภท

ประเภทของนิสิต	การให้ความสำคัญปัจจัย					
	ด้านสถาบันการศึกษา			ด้านสภาพแวดล้อม		
	Mean		S.D.	Mean	S.D.	
นิสิตเต็มเวลา	4.17	a	0.61	4.19	a	0.62
นิสิตแลกเปลี่ยนระยะสั้น	4.04	b	0.63	4.10	a	0.63

หมายเหตุ ถ้ามีตัวอักษรที่เหมือนกัน แสดงว่าค่าเปรียบเทียบไม่แตกต่างกัน

จากตารางที่ 3 พบว่า 1. การตัดสินใจเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยสำหรับนิสิตต่างชาติ สถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 นิสิตเต็มเวลาและนิสิตแลกเปลี่ยนระยะสั้นให้ความสำคัญปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) โดยนิสิตเต็มเวลาให้ความสำคัญปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา (Mean=4.17, S.D.=0.61) ที่สูงกว่านิสิตแลกเปลี่ยนระยะสั้นที่ (Mean=4.04, S.D.=0.63) 2. ในการตัดสินใจเพื่อศึกษาต่อของนิสิตต่างชาติ นิสิตเต็มเวลาและนิสิตแลกเปลี่ยนระยะสั้นให้ความสำคัญปัจจัย ด้านสภาพแวดล้อมไม่ต่างกัน ($p > 0.01$) โดยนิสิตเต็มเวลาให้ความสำคัญปัจจัย ด้านสภาพแวดล้อมเท่ากับ 4.19 (S.D.=0.62) และนิสิตแลกเปลี่ยนระยะสั้นที่ให้ความสำคัญปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมเท่ากับ 4.10 (S.D.=0.63)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านนานาชาติและการสังเคราะห์ร่วมกับเอกสารงานวิจัยและจัดหมวดหมู่ของประเด็นที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน เพื่อสรุปเป็นปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยสำหรับนิสิตต่างชาติในสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 พบว่า ปัจจัยด้านการเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยสำหรับนิสิตต่างชาติในสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 มากที่สุด รองลงมาเป็นปัจจัยด้านเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก สอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญ ได้กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอนหรือการสัมมนาระหว่างเกิดการแพร่ระบาด COVID-19 น่าจะใช้เป็นแบบ Hybrid มากขึ้น เพราะสะดวกและคนเข้าฟังเยอะมีปรับการเรียนการสอนเป็นออนไลน์มีความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้เป็นที่ยอมรับสำหรับการเรียนออนไลน์และการเรียนรู้เสมือนจริง ปัจจัยการแพร่ระบาด COVID-19 ปัจจัยด้านสุขภาพและความปลอดภัย เป็นปัจจัยสำคัญรองลงมาตามลำดับ เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเรียน

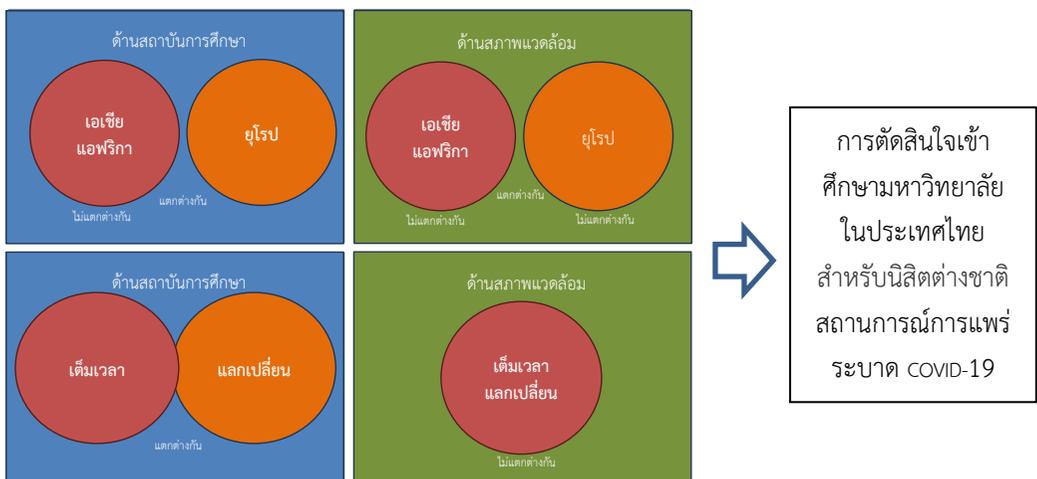

การสอนและการศึกษามากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ รูปแบบ Hybrid เป็นต้น เพื่อให้ชีวิตการเรียนรู้อำนาจต่อไป สอดคล้องกับ Radu (2020) ที่ได้ศึกษานักศึกษาบังกลาเทศได้รับผลกระทบโควิด พบว่า การเรียนออนไลน์เป็นปัจจัยสำคัญ เนื่องจากยังไม่มีความพร้อมของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตยังมีจำกัดบางพื้นที่ มีค่าบริการสูง ทำให้มีความยากลำบากในการเรียนออนไลน์ และสอดคล้องกับ Svanholm (2020) ที่กล่าวว่าปัจจัยการเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากนักศึกษาต่างชาติกังวลในเรื่องการขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน การมุ่งมั่นในการเรียนและแรงจูงใจของตนเองในการเรียน และสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ นิสิตที่เป็นผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัยนี้ระบุว่า ปัจจัยด้านหลักสูตรมีความสำคัญกับการตัดสินใจ สอดคล้องกับผลการสำรวจของ Bista et al. (2020) ที่ว่านักศึกษาต่างชาติทั่วโลกที่เลือกศึกษาต่อในประเทศกลุ่มยุโรป จะเลือกหลักสูตรที่ต้องการเรียนก่อนที่จะไปถึงประเทศที่ต้องการไปเรียน อีกทั้ง ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ค่าใช้จ่ายในการศึกษา โปรแกรมหลักสูตร การเรียนการสอน เทคโนโลยี ยังคงเป็นปัจจัยต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยของนิสิตต่างชาติ ทั้งก่อนและระหว่างสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพรรณ ยาใจ (2550); Ye (2020) และวลัย วัฒนศิริ (2553) ดังนั้น ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยสำหรับนิสิตต่างชาติ สถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 เป็นความท้าทายของการนำไปสู่ความเป็นนานาชาติหรือความเป็นสากล (Knight, 2003) เพื่อพัฒนาให้เกิดความเป็นสากลในรั้วมหาวิทยาลัยไทยจากการสำรวจ พบว่า นิสิตต่างชาติรู้จักมหาวิทยาลัยไทยครั้งแรกจากการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาหรือเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยของนิสิตในต่างประเทศมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญชาวอเมริกันจากการสัมภาษณ์

3. ผลการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาเพื่อเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยสำหรับนิสิตต่างชาติ ในสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 พบว่า นิสิตกลุ่มประเทศเอเชียให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาสูงกว่ากลุ่มประเทศยุโรปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ บุญอาจ (2558) ที่ศึกษากระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาชาวลาวและกัมพูชาส่วนใหญ่มีความคาดหวังเรื่องการเรียนในมหาวิทยาลัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ นิสิตต่างชาติเต็มเวลาให้ความสำคัญปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาสูงกว่านิสิตแลกเปลี่ยนระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะนิสิตเต็มเวลาใช้เวลาในการศึกษาที่นานกว่าและจะมีความรู้สึกถึงการเป็นศิษย์เก่าของสถาบันศึกษาที่เรียนมากกว่า

องค์ความรู้จากการวิจัย

นิสิตต่างชาติจากกลุ่มประเทศที่ต่างกันจะให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาและด้านสภาพแวดล้อมในการตัดสินใจเพื่อศึกษาต่อที่ต่างกัน น่าจะสืบเนื่องจากการใช้ชีวิตในสังคมที่มีแนวคิดและวัฒนธรรมพื้นฐานที่ต่างกัน และประเภทของนิสิตระหว่างนิสิตเต็มเวลาและนิสิตแลกเปลี่ยนระยะสั้นที่จะศึกษาต่อในสถาบันของไทยจะให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ไม่ต่างกัน แต่นิสิตเต็มเวลาจะให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาที่มากกว่า สืบเนื่องจากนิสิตต้องใช้เวลาในการศึกษาที่มากกว่า และการได้รับปริญญาจากสถาบันการศึกษาจะทำให้มีความเป็นศิษย์เก่าของสถาบันที่ศึกษานั้น จากการศึกษานำมาเขียนเป็นภาพการให้ความสำคัญปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาและด้านสภาพแวดล้อม เพื่อศึกษาต่อของนิสิตต่างชาติ 2 ประเภทจาก 3 กลุ่มประเทศ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การให้ความสำคัญปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาและด้านสภาพแวดล้อมเพื่อศึกษาต่อของนิสิต 2 ประเภท (เต็มเวลาและแลกเปลี่ยน) จาก 3 กลุ่มประเทศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรวางแผนพัฒนาบุคลากรในสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาให้มีความพร้อมและทันสมัยเพื่อสนับสนุนให้นิสิตเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการจูงใจให้นิสิตต่างชาติมาศึกษาต่อมากยิ่งขึ้น

2. ควรให้ความสำคัญในมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID-19 หรือโรคระบาดในอนาคต และให้ความสำคัญด้าน สุขภาพและความปลอดภัย ด้านหลักสูตร ค่าใช้จ่าย ค่าเรียนค่าครองชีพ ชื่อเสียงอันดับมหาวิทยาลัย อาจารย์ที่ปรึกษา อาชีพในอนาคต ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผู้บริหารสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานระดับนโยบายทางการศึกษา ควรนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนหรือกำหนดนโยบาย เพื่อการเตรียมความพร้อมและวางแผนกลยุทธ์ในการสนับสนุนนิสิตต่างชาติได้อย่างถูกต้องตรงกับความต้องการของนิสิตต่างชาติมากยิ่งขึ้น

2. สถาบันการศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนและให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เนื่องจากเป็นปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักสูงต่อการตัดสินใจเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยสำหรับนิสิตต่างชาติ สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำไปพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการตัดสินใจเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยสำหรับนิสิตต่างชาติ สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 และตรวจสอบความคล่องรูปแบบที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เอกสารอ้างอิง

- พรพรรณ ยาใจ. (2550). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของนักศึกษาต่างชาติในการเข้ามาเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สืบค้น 8 มีนาคม 2566 จาก <http://www.research.rmutt.ac.th/?p=2862>
- วลัย วัฒนศิริ. (2553). พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อที่ประเทศไทยในระดับอุดมศึกษานานาชาติของนักศึกษาประเทศอนุภาคลุ่มน้ำโขง. วารสารสุทธิปริทัศน์, 24(73), 129-152.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564). ข้อมูลสถิติจำนวนนักศึกษาต่างชาติเข้าใหม่ จำแนกตามสัญชาติ กลุ่มสถาบัน ชื่อสถาบัน อุดมศึกษา ชื่อหลักสูตร ระดับการศึกษาและเพศ. สืบค้น 10 มกราคม 2566, จาก <https://shorturl.asia/J6HXq>
- สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ. (2563). ความเป็นสากลทั่วทั้งสถาบันเกิดได้ในสถาบัน (Internationalization at Home: IaH). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุรศักดิ์ บุญอาจ. (2558). กระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวลาอและชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. วารสาร นิเทศศาสตร์, 33(2), 91-106.
- Bista, K. et al. (2020). *Impacts of COVID-19 on International Students and the Future of Student Mobility: International Perspectives and Experiences*. Retrieved March 20, 2022, from <https://shorturl.asia/eEBck>

- Godfrey, P. & Mahoney, J. T. (2014). The Functions of the Executive at 75: An Invitation to Reconsider a Timeless Classic. *Journal of Management Inquiry*, 23(4), 360-372.
- Heizer, J. & Rander, B. (2006). *Principles of Operations Management 6th edition International edition* (6th ed.). USA: Prentice-Hall, Inc.
- Knight, J. (2003). Updated Internationalization Definition. *International Higher Education*, 33(33). 1-3.
- Radu, B. M. (2020). Trends in Current International Migration. *Internal Auditing & Risk Management*, 15(1), 9-21.
- Svanholm, A. G. (2020). *The Impact of COVID-19 on Study Abroad: April 2020 Survey Results*. Retrieved April 16, 2022, from <https://shorturl.asia/42b71>
- Ye, Y. (2020). Factors Affecting the Decision-Making of the Chinese Students to Study in Higher Education Institutions in Thailand. *Romphuek journal*, 38(1), 101-117.

